

Jaarverslag

Kwalificatieplicht

&

Doorstroompunt

Schooljaar 2024-2025

Rijk van Nijmegen

2024-2025

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Kwalificatieplicht en Doorstroompunt Rijk van Nijmegen over het schooljaar 2024-2025. In dit jaarverslag maken wij inzichtelijk wat wij dit jaar hebben gedaan voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (VSV) en de bestrijding van schoolverzuim van jongeren tussen de 16 en 23 jaar.

Het Doorstroompunt staat ten tijde van het schrijven van dit verslag aan de vooravond van een aantal flinke veranderingen. In het kader van de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk hebben wij ons in het afgelopen jaar al voorbereid op de herkadering van de rol van de doorstroomcoach en de explicietere, taken die ons in de wet zijn toebedeeld per 1 januari 2026 om jongeren en jongvolwassenen zonder startkwalificatie te begeleiden naar school, een leerwerktraject of werk. Wij zien hier met veel vertrouwen naar vooruit.

Voortijdig schoolverlaten, met vaak verzuim als voorstadium, is een complex probleem dat zich bevindt op het snijvlak van onderwijs, arbeid en zorg en welzijn. In het afgelopen jaar hebben we ons daarom voorbereid op een nog intensievere samenwerking met alle partners in de regio. Ook hebben we natuurlijk alle taken op ons genomen die we altijd al hadden. Daarvan leest u in dit verslag de resultaten.

Veel leesplezier gewenst!

Jantine Geldof
Doorstroomcoördinator
Rijk van Nijmegen - regio 40

Inhoud

Dit jaarverslag bestaat uit de volgende hoofdstukken.

1 Wie doet wat in het Rijk van Nijmegen voor kwalificatie en doorstroom?

2 Doel Kwalificatieplicht en Doorstroompunt en de uitdagingen in ons werk

3 Werkwijze en samenwerking met partners in de regio

4 Cijfers verzuim en voortijdig schoolverlaten schooljaar 2024-2025 en analyse

5 Slotwoord

6 Definities en begrippen

Wie doet wat in het Rijk van Nijmegen voor kwalificatie en doorstroom?

Kwalificatie en doorstroom in het Rijk van Nijmegen

De doorstroomcoaches, leerplichtambtenaren kwalificatieplicht (hierna kwalificatieplichtambtenaar) en de doorstroomcoördinator werken allemaal voor de regio Rijk van Nijmegen. Hieronder vallen de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen. Samen monitoren en begeleiden ze verzuim en uitval van jongeren in de leeftijdsgroepen van 16 tot 18 en 18 tot 23 jaar.

Taken van de kwalificatieplichtambtenaren en doorstroomcoaches

Doorstroomcoaches en kwalificatieplichtambtenaren zijn getrainde professionals die jongeren tussen 16 en 23 jaar begeleiden bij verzuim of uitval van school. Hun werk is ondersteunend en gericht op preventie. Voor Kwalificatieplicht geldt dat zij werken op basis van de Leerplichtwet voor jongeren tussen de 16 en 18 jaar. Voor deze jongeren geldt dat zij een schoolinschrijving moeten hebben of een startkwalificatie moeten hebben behaald. Is dit niet het geval of verzuimen de jongeren structureel? Dan komt Kwalificatieplicht in actie. Doorstroomcoaches zijn er voor de doelgroep van jongeren tussen de 18 en 23 jaar die geen startkwalificatie hebben en verzuimen of uitvallen van school. Beide hebben de volgende taken:

- De mentor of trajectbegeleider ondersteunen bij de begeleiding van de jongere na een verzuimmelding (ongeoorloofd 16 uur in 4 weken, 4 weken aaneengesloten of een zorgmelding) door school.
- In contact komen met de jongere wanneer die uitvalt, door middel van brief, telefoon of huisbezoek.
- Hulpvraag van de jongere onderzoeken.
- Jongere motiveren om terug te gaan naar school of om aan het werk te gaan.
- Jongere begeleiden bij een schoolinschrijving, leerwerktraject of baan, eventueel met hulp van een passende partnerorganisatie.
- Jongere begeleiden naar andere instantie bij een zorgvraag op het gebied van welzijn of financiën.
- Wanneer nodig in contact komen met de regiogemeente of regionale partners om passend traject te bepalen.
- Verslaglegging en dossieropbouw binnen het Jongeren Volg Systeem (JVS).
- Jongere jaarlijks (of vaker) nabellen om te monitoren hoe het gaat (doorstroomcoach).
- Leerplichtwet handhaven in uiterste gevallen (kwalificatieplichtambtenaar).

De coaches van het Doorstroompunt en de kwalificatieplichtambtenaren vallen onder Team Leerrecht en Doorstroompunt van de gemeente Nijmegen. Zij werken in de hele regio Rijk van Nijmegen, bezoeken alle regionale scholen en gaan op huisbezoek bij jongeren thuis.

Taken doorstroomcoördinator

De doorstroomcoördinator houdt zicht op de voortijdig schoolverlaters in de gehele regio. Zij onderhoudt contact met beleidsambtenaren van de regiogemeenten om terugkoppeling te geven over de effecten van het beleid. De doorstroomcoördinator heeft ook een belangrijke rol in de doorontwikkeling van het Doorstroompunt en het genereren van meer bekendheid. Daarnaast is de doorstroomcoördinator een belangrijke schakel tussen uitvoerders en makers van beleid. In nauw contact met het Doorstroompunt bundelt de doorstroomcoördinator ervaringen en struikelblokken in de uitvoering die aandachtspunten in het beleid blootleggen. Ze zet deze op de agenda's van verschillende regionale, ambtelijke overleggen.

Met de nieuwe wet in aantocht is ervoor gekozen om de taken voor de doorstroomcoördinatie vanaf 1 augustus 2025 bij één persoon te beleggen. Vanuit standplaats gemeente Nijmegen, afdeling MO, team Jeugd en gezin werkt de doorstroomcoördinator nauw samen met Bureau Leerrecht en Doorstroompunt en beleidsadviseurs onderwijs en werk en inkomen van alle regiogemeenten.

Doel Kwalificatieplicht en Doorstroom-punt en uitdagingen in ons werk

Het basisdoel is voor zowel de kwalificatieplichtambtenaren als de doorstroomcoaches hetzelfde. Zij vervullen (net als de leerplichtambtenaren 16-) een cruciale rol in het waarborgen van het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren en jongvolwassenen. Deze taak, die voor leerplichtambtenaren vroeger vooral draaide om handhaving van de Leerplichtwet, is de afgelopen jaren sterk veranderd. De veranderingen in de samenleving en de omstandigheden waarin jongeren en jongvolwassen opgroeien en leren, brengen veel uitdagingen met zich mee voor deze doelgroep, maar ook voor ons werk. De uitdagingen van jongeren resulteren in eerste instantie niet meteen in uitval, maar we zien wel in toenemende mate problemen met schoolaanwezigheid. Daarom houden we ons steeds vaker bezig met preventie van uitval, door sterk te sturen op schoolaanwezigheid, ook voor de doelgroep 18+.

Verzuim als opmaat voor uitval

Zoals blijkt uit verscheidene wetenschappelijke onderzoeken is verzuim een belangrijke voorbode voor schooluitval. Door verzuim verliest een jongere het structurele contact met school. Het is bewezen dat jongeren die langdurig uit contact zijn met school meer moeite hebben met terugkeer in het onderwijs. Laat staan wanneer ze school al helemaal de rug hebben toegekeerd. Er wordt wel gezegd ‘verzuimen is het nieuwe spijbelen’. Daarom werken wij nauw samen met scholen om schoolaanwezigheid te bevorderen. Wij pakken in principe elke verzuimmelding op, zowel bij 18- als 18+, ook wanneer de school aangeeft dat actie nog niet nodig is vanuit ons. Wij vinden het namelijk belangrijk om meteen inzicht te krijgen in de situatie van een student en waar nodig de mentor of trajectbegeleider te adviseren.

Toenemende complexiteit

Zowel in de doelgroep van 16-18 als 18-23 zien de ambtenaren en doorstroomcoaches een toename van problemen, soms op meerdere gebieden bij één jongere. Denk aan een combinatie van psychische of lichamelijke klachten, een onveilige thuissituatie, slecht supportnetwerk of stress. Deze problemen zijn soms de oorzaak van verzuim en/of uitval, of staan op een andere manier leren of werken in de weg. Dit betekent dat we voor elke situatie goed kijken naar wat er nodig is. Hiervoor is meer en intensiever overleg nodig tussen alle betrokkenen. Daarom is er vaak meer tijd nodig per jongere dan we eigenlijk kunnen bieden. Deze toenemende complexiteit zorgt voor een hogere werkdruk voor de ambtenaren en coaches.

Samenwerking met school en maatschappelijk werk

Naast duidelijke afspraken tussen scholen, jeugdartsen en Leerplicht en Doorstroompunt over schoolaanwezigheid en het terugdringen van (ziekte)verzuim, werken we in Nijmegen sinds enige tijd met het vo-team.

Hierin zit een schoolmaatschappelijk werker, een gezinswerker van de buurtteams en een jongerenwerker. Het vo-team maakt het voor scholieren en ouders makkelijker om snel de juiste ondersteuning te krijgen bij problematiek die leren in de weg kunnen staan. Het doel is om deze methode over het hele Rijk van Nijmegen uit te rollen.

Op het mbo is de werkwijze rondom doorverwijzen naar de jeugdarts gewijzigd. Nu is er een tussenstap via de jeugdverpleegkundigen. Hierdoor zijn de wachttijden minder lang en is de werkdruk voor jeugdartsen lager. En hoe eerder studenten met iemand over hun klachten kunnen praten, hoe groter de kans dat het verzuim niet onnodig uitbreidt of uitloopt.

Werkwijze en samenwerking met partners in de regio

Werkwijze

Iedere woensdag krijgen we DUO-meldingen binnen over jongeren die geregistreerd staan als nieuwe vsv'ers. Tot 1 januari 2026 waren dit jongeren in de leeftijdscategorie 18 tot 23 jaar. We doen dan eerst een administratieve check via onze eigen systemen en Suwinet om te controleren of er sprake is van inkomen. De jongeren die geen onderwijsinschrijving hebben én geen inkomen uit werk of uitkering, sturen we een brief. Hierin leggen we uit wie wij zijn en wat we doen en vragen we hen te reageren op de brief. Door middel van een antwoordformulier kunnen ze aangeven of ze contact willen of niet.

Neemt een jongere (nieuwe of oude vsv'er) contact op met de doorstroomcoach? Dan kijken jongere en coach samen of er mogelijkheden zijn om alsnog een opleiding (met startkwalificatie) af te ronden of dat de route naar werk (op dit moment) de beste weg is. Als de jongere zich niet meldt, dan gaat de doorstroomcoach de jongere actief benaderen.

De doorstroomcoach probeert laagdrempelig contact te leggen met de jongere en ouder(s)/verzorger(s) en kan hiervoor ook huisbezoeken afleggen. Waar nodig geeft de coach advies, kan hij doorverwijzen, een luisterend oor of begeleiding bieden.

De doorstroomcoach kan bij behoefte aan extra zorg de jongere in contact brengen met de organisatie die past bij de ondersteuningsvraag. Hierbij werken we nauw samen met allerlei partners in de regio. Ook bij warme overdracht naar een partner blijft de doorstroomcoach de jongere monitoren tot deze de eindleeftijd heeft bereikt of een startkwalificatie heeft gehaald.

Samenwerking met partners in de regio

Doorstroomcoaches en leerplichtambtenaren kwalificatieplicht doen hun werk in nauwe samenwerking met allerlei partners in de regio. Dat moet ook wel, want met ons werk bevinden we ons op het snijvlak van onderwijs, werkgelegenheid en welzijn. Om onze doelen te bereiken en alle jongeren en jongvolwassenen de juiste kansen te bieden op het gebied van scholing, ontwikkeling en werk, hebben we korte lijnen met allerlei organisaties, zoals:

- Vo-scholen
- Pro- en vso-scholen
- Mbo-scholen binnen en buiten de regio
- Het Loopbaanteam
- Buurtteams
- Zorgaanbieders
- Dagbestedingsaanbieders
- Veiligheidshuis
- WerkBedrijf
- UWV

Doorstroomcoach aan het woord

"Vanuit mijn rol als Doorstroomcoach vertegenwoordig ik het Doorstroompunt in het Loopbaanteam van het Rijk van Nijmegen. In dit team werk ik samen met loopbaancoaches van het ROC Nijmegen en Yuverta, WerkBedrijf Rijk van Nijmegen en de doorstroomcoördinator. Iedere twee weken bespreken we de onderlinge samenwerking, stellen we knelpunten vast, bespreken we (anoniem) casuïstiek en delen we nieuwtjes of goede tips. Door de korte lijnen weten we vaak sneller jongeren drempelloos op weg te helpen. Ik merk echt de meerwaarde van de samenwerking van dit team."

- Mark Latta

Cijfers verzuim en voortijdig schoolverlaten schooljaar 2024-2025

Verzuim

Totaal aantal kwalificatieplichtig
5.601

Totaal aantal boven-leerplichtig
8.484

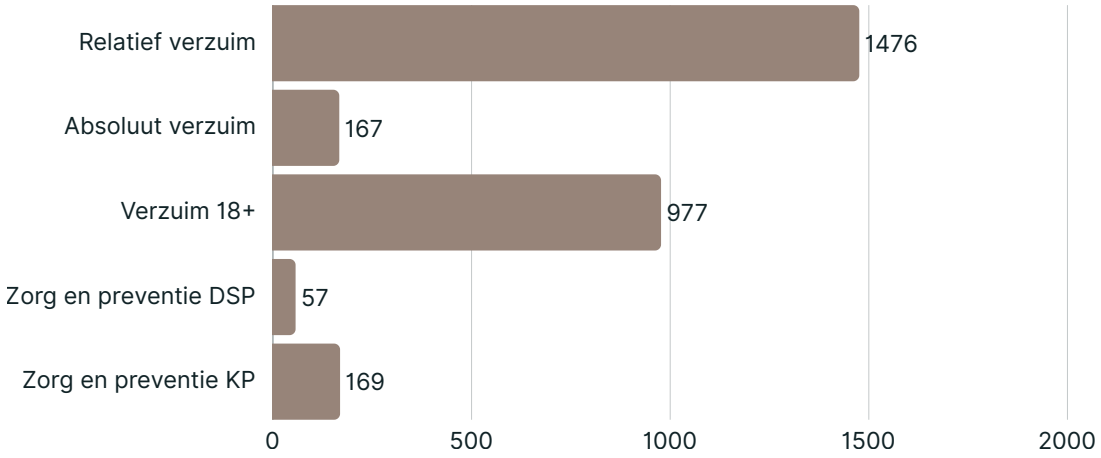
Totaal aantal jongeren*
14.166

Totaal aantal verzuimmeldingen
3.616

Totaal aantal werkprocessen verzuim
2.436

* optelsom van genoemde cijfers + 67 niet-kwalificatieplichtigen + 14 overleden personen

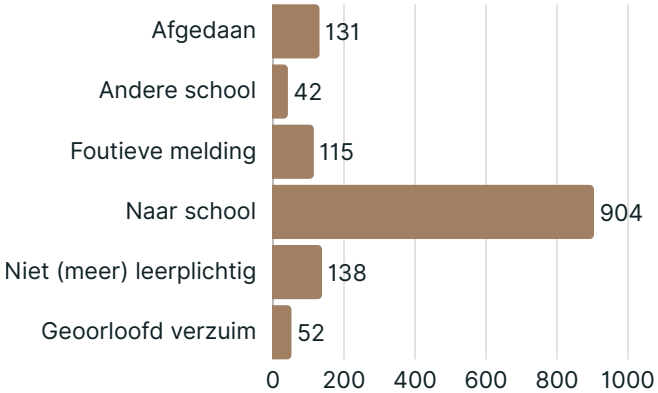
Soorten werkprocessen verzuim

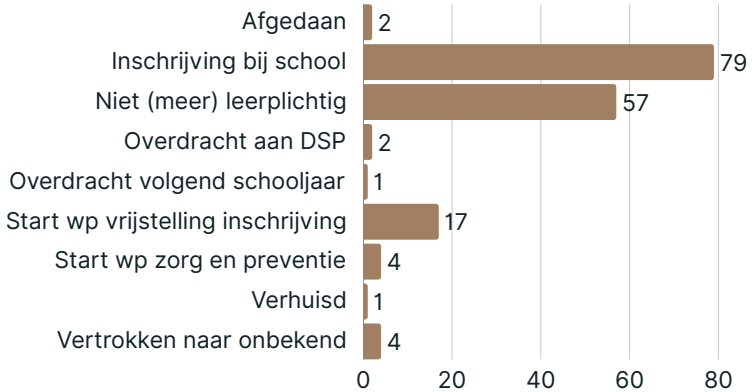
Er is een verschil tussen het aantal opgemaakte werkprocessen verzuim (2436) en het totaal aantal verzuimmeldingen (3616). Meerdere verzuimmeldingen kunnen onderdeel zijn van één werkproces. Wanneer een jongere ongeoorloofd blijft verzuimen, is school wettelijk verplicht om opnieuw een verzuimmelding te maken. Wanneer er een nieuwe verzuimmelding wordt gemaakt wanneer er nog een werkproces open staat, koppelt de medewerker de nieuwe verzuimmelding aan dat werkproces. Hierdoor wijkt het aantal werkprocessen af van het totaal aantal verzuimmeldingen.

Van de relatieve verzuimmeldingen, eindigt ruim 61% in een hervatting van school. Dat percentage is hoopvol en maakt dat we zwaar investeren op terugdringen van verzuim en de sterke werkprocessen tussen scholen en Team Leerplicht en Doorstroompunt. Ook bij absoluut verzuim leiden interventies van Kwalificatieplicht in ruim 47% van de gevallen tot een inschrijving bij school. Hiermee krijgen deze jongeren opnieuw een kans om een startkwalificatie te behalen.

Resultaat werkproces relatief verzuim

Resultaat werkproces absoluut verzuim

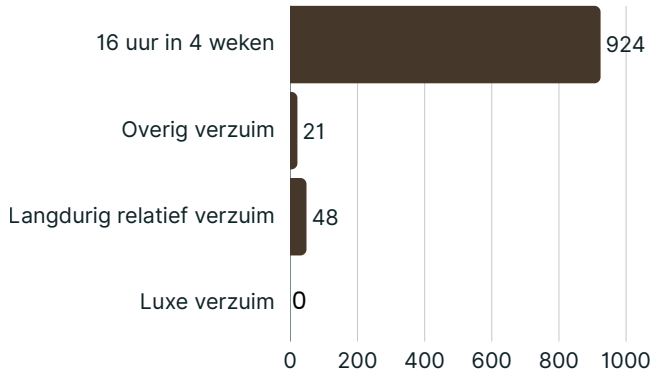

Cijfers verzuim per gemeente 1/3

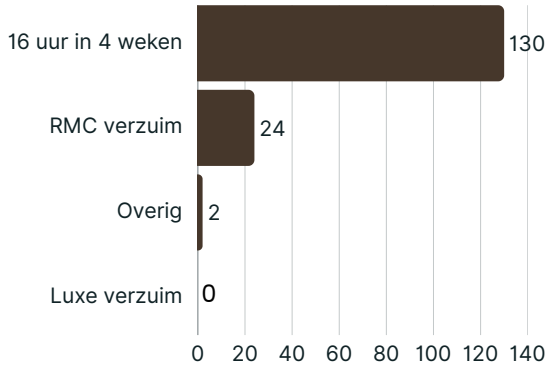
Berg en Dal

Totaal personen doelgroep: 1357
Totaal aantal verzuimmeldingen: 1149
Totaal aantal werkprocessen: 634

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

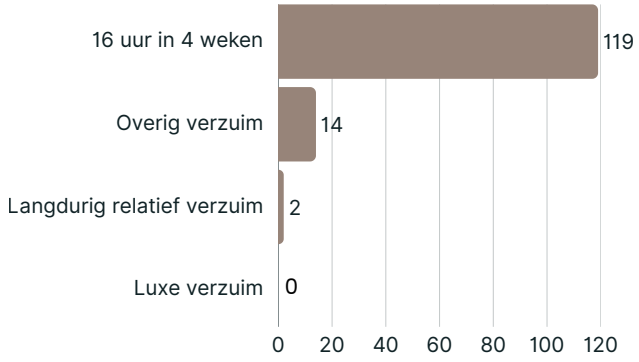
Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

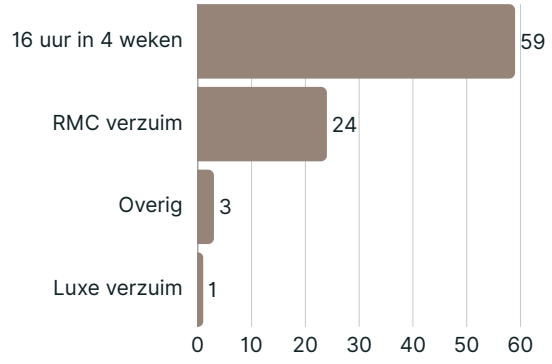
Beuningen

Totaal personen doelgroep: 909
Totaal aantal verzuimmeldingen: 222
Totaal aantal werkprocessen: 153

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

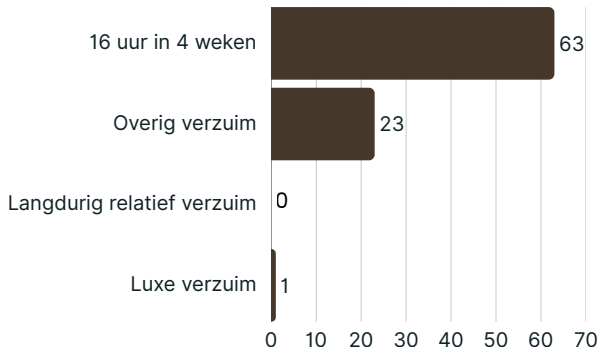
Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

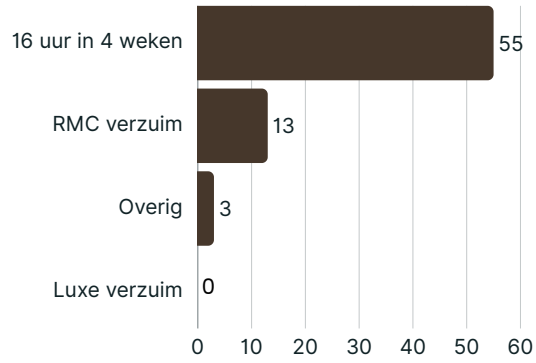
Druten

Totaal personen doelgroep: 802
Totaal aantal verzuimmeldingen: 158
Totaal aantal werkprocessen: 125

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

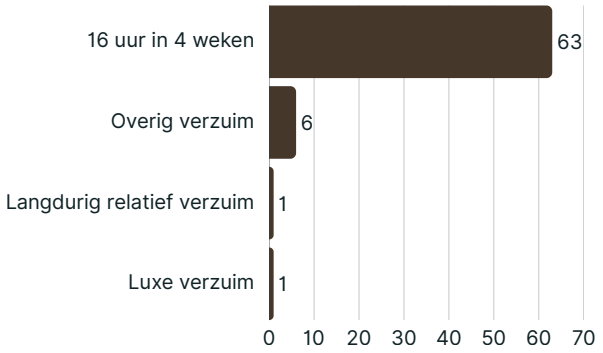

Cijfers verzuim per gemeente 2/3

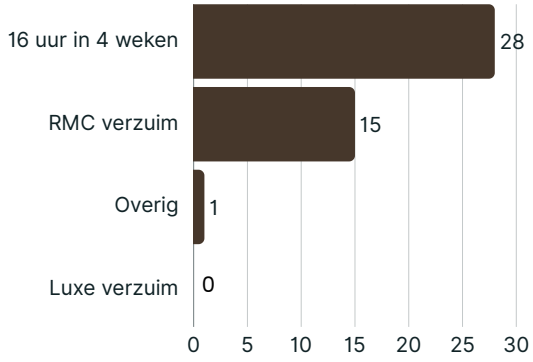
Heumen

Totaal personen doelgroep: 603
Totaal aantal verzuimmeldingen: 115
Totaal aantal werkprocessen: 77

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

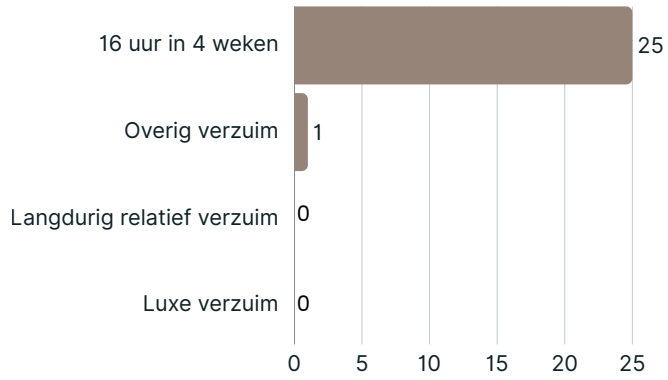
Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

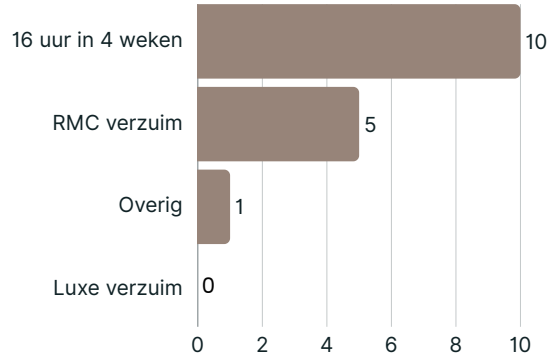
Mook en Middelaar

Totaal personen doelgroep: 301
Totaal aantal verzuimmeldingen: 42
Totaal aantal werkprocessen: 31

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

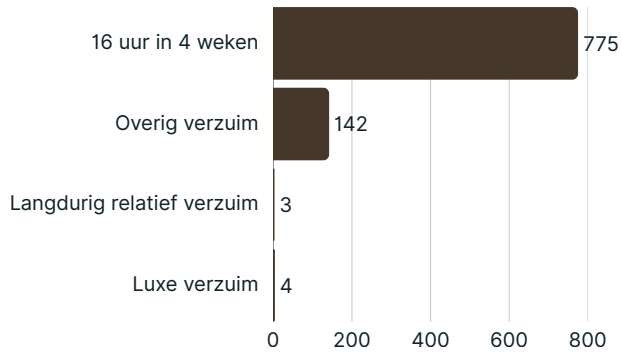
Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

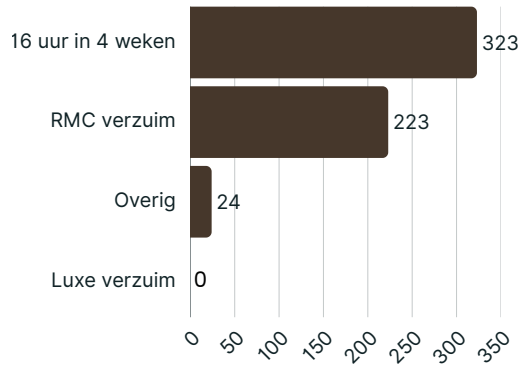
Nijmegen

Totaal personen doelgroep: 8494
Totaal aantal verzuimmeldingen: 1494
Totaal aantal werkprocessen: 1090

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

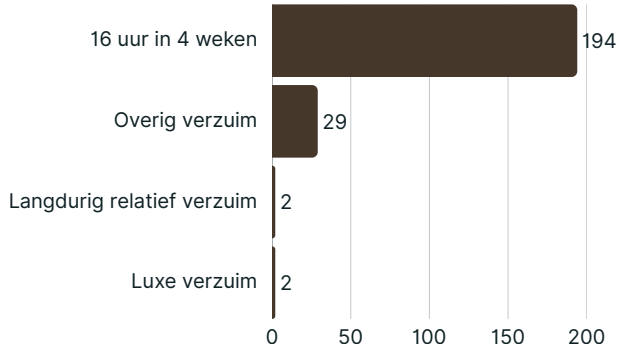

Cijfers verzuim per gemeente 3/3

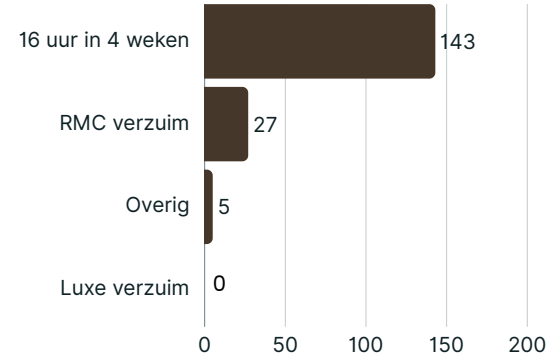
Wijchen

Totaal personen doelgroep: 1701
Totaal aantal verzuimmeldingen: 436
Totaal aantal werkprocessen: 326

Aantal verzuimmeldingen naar soort kwalificatieplicht

Aantal verzuimmeldingen naar soort 18+

Vergelijking verzuim vorige schooljaren

In vergelijking met schooljaar 2023-2024, is het aantal verzuimmeldingen fors gestegen van 2244 naar 3616 meldingen. Hiervan was ruim 41% afkomstig uit Nijmegen. Dit is een trendbreuk met voorgaande jaren. Toen was meer van de helft van de meldingen afkomstig uit Nijmegen. We zien in alle gemeenten een toename in het aantal meldingen. Opvallend is de stijging van het aantal meldingen uit gemeente Berg en Dal, van 13% van het totaal in het voorgaande schooljaar naar ruim 30% in het afgelopen schooljaar. Een voorzichtige aanname die we kunnen doen voor deze stijging is de aanwezigheid van de groep AMV'ers in deze gemeente. De toename in meldingen is binnen de systemen gecontroleerd en vrijwel geheel terug te voeren op deze doelgroep. Hoewel dit niet verrassend is, is het wel nodig om met alle partijen goed in gesprek te blijven hoe we - ook binnen de kaders van inclusief onderwijs - kunnen blijven sturen op schoolaanwezigheid voor deze doelgroep.

Overzicht afhandeling verzuim met waarschuwing, Haltafdoening en pv per gemeente

Afhandeling en resultaat	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
Waarschuwing	3	3	3	0	1	22	3
Haltafdoening positief	0	0	0	0	1	3	1
Haltafdoening negatief	0	0	0	0	0	1	0
Proces verbaal	0	0	0	2	0	8	0
Proces verbaal teruggetrokken	0	0	0	0	0	1	1
Proces verbaal na negatieve Halt	0	0	0	0	0	1	0

Vrijstellingen

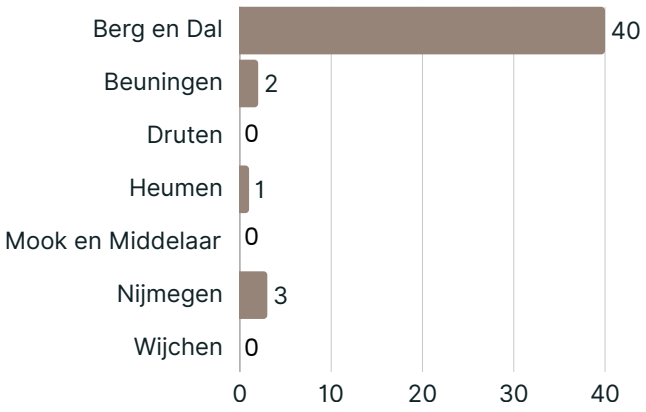
Met betrekking tot de doelgroep 16 tot 18-jarigen hebben we in onze regio afgelopen schooljaar 56 vrijstellingen toegekend. Zie hoofdstuk 6 Definities en begrippen voor een uitgebreide toelichting op de soorten vrijstelling.

Vrijstellingstype	Berg en Dal	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Middelaar	Nijmegen	Wijchen
Artikel 5 onder a	4	1	1	0	1	13	1
Artikel 15	0	1	2	0	1	15	3
Toegekend volgens DUO	0	0	0	0	0	1	0
Artikel 5 onder c	0	1	0	1	0	8	1
Artikel 5 onder b	0	0	0	0	0	1	0

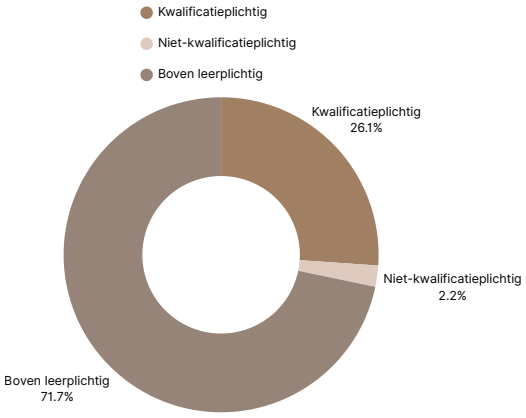
Langdurig relatief verzuim / thuiszitters 16-23 jaar

In totaal waren er in het schooljaar 2024-2025 45 thuiszitters in de leeftijd van 16 tot 23 jaar. Kanttekening bij onderstaande cijfers voor gemeente Berg en Dal is dat het in alle 40 gevallen gaat om kwalificatieplichtige of bovenleerplichtige jongvolwassenen die jonge vluchteling zijn. Voor deze groep zijn we in gesprek met collega's van inburgering en onderwijs om ervoor te zorgen dat ook zij op passende wijze toegang krijgen tot onderwijs en ontwikkeling wanneer zij hieraan toe zijn.

Aantal thuiszitters per gemeente

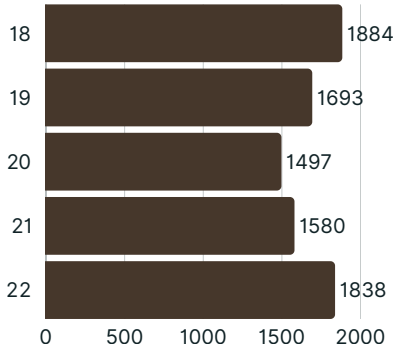
Verdeling naar status

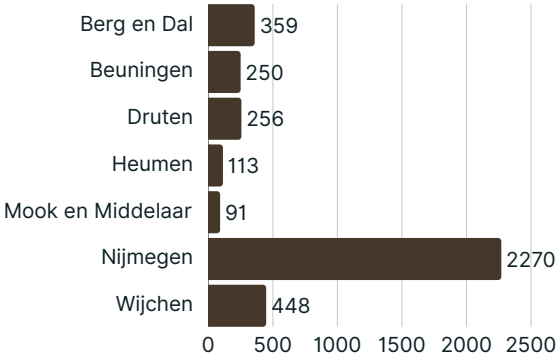
Analyse vsv-cijfers

Totaal aantal personen doelgroep 18-23: 8492
Totaal aantal werkprocessen 18-23 (verzuim, vsv, JIKP, informatie en advies): 4930
Totaal aantal werkprocessen vsv: 3787
Totaal aantal vsv'ers in contact met doorstroomcoach: 710
Totaal aantal werkprocessen 18+ verzuim: 977
Totaal aantal jongeren 18+ verzuim: 370

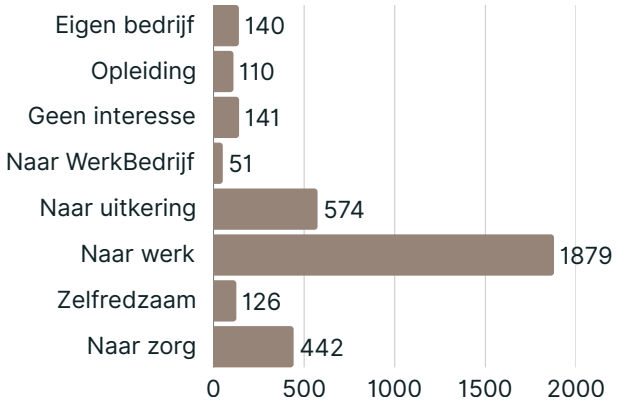
Verdeling aantal personen 18-23 naar leeftijd

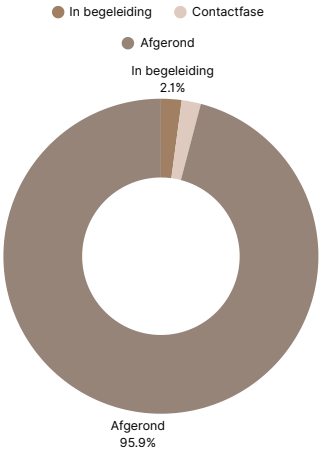
Aantal vsv-werkprocessen per gemeente

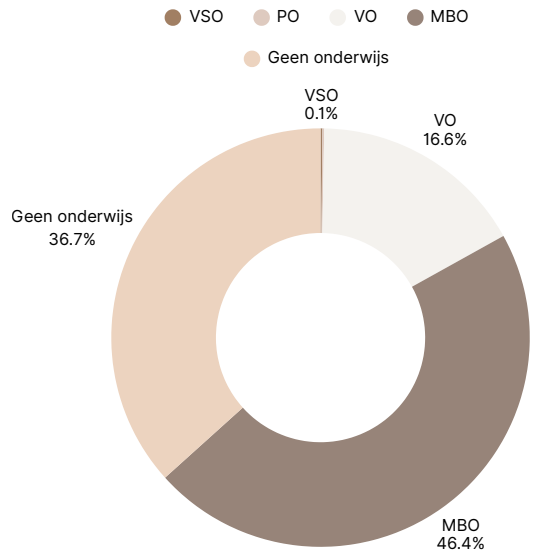
Resultaat werkproces vsv

Status einde rapportagejaar

Soort onderwijs bij start werkproces vsv

Verschil tussen aantal werkprocessen en aantal vsv'ers in contact met doorstroomcoach

Voor vsv geldt dat er een aanzienlijk groter aantal werkprocessen is dan het aantal jongvolwassenen dat in traject is geweest bij een doorstroomcoach (3787 versus 710). Dit is te verklaren uit het werkproces binnen het Doorstroompunt. Alle aanmeldingen komen namelijk binnen bij het MIP, het Meld- en Informatie Punt. Zij onderzoeken welke van deze aanmeldingen doorgezet moeten worden naar een doorstroomcoach. Een groot deel van de binnengekomen meldingen handelen zij administratief zelf af met een werkproces, bijvoorbeeld 'Naar werk', 'Eigen bedrijf' of 'Geen interesse'. Dit verklaart het grote verschil in cijfers.

Verschil tussen aantal werkprocessen en aantal personen verzuim 18+

Ook tussen het aantal werkprocessen verzuim 18+ en het aantal personen dat hiervoor contact heeft gehad met het Doorstroompunt zit een groot verschil (977 versus 370). Dit wordt veroorzaakt doordat 1 persoon meerdere werkprocessen verzuim op zijn of haar naam kan hebben staan.

Verloop gedurende het rapportagejaar

Gedurende het rapportagejaar is van de 710 personen 96% binnen een jaar geholpen en is de status van hun traject ‘Afgerond’. Voor 490 van hen is afronding al binnen een half jaar bereikt (eind januari 2025) en voor 398 binnen 3 maanden (eind oktober 2024). Voor degenen voor wie nog in de contactfase of in begeleiding zijn, geldt dat zij vanaf medio april 2025 en later zijn aangemeld.

MBO blijft hoofdleverancier

Bijna de helft (46,6%) van de personen die als vsv’er in contact is geweest met een doorstroomcoach in 2024-2025 is afkomstig van het mbo. Hieruit blijkt eens en te meer hoe belangrijk het is om te blijven investeren in de contacten tussen school en Team Leerplicht en Doorstroompunt en welke taak ons hiermee wordt gesteld om schoolaanwezigheid nog meer te vergroten in het lopende schooljaar.

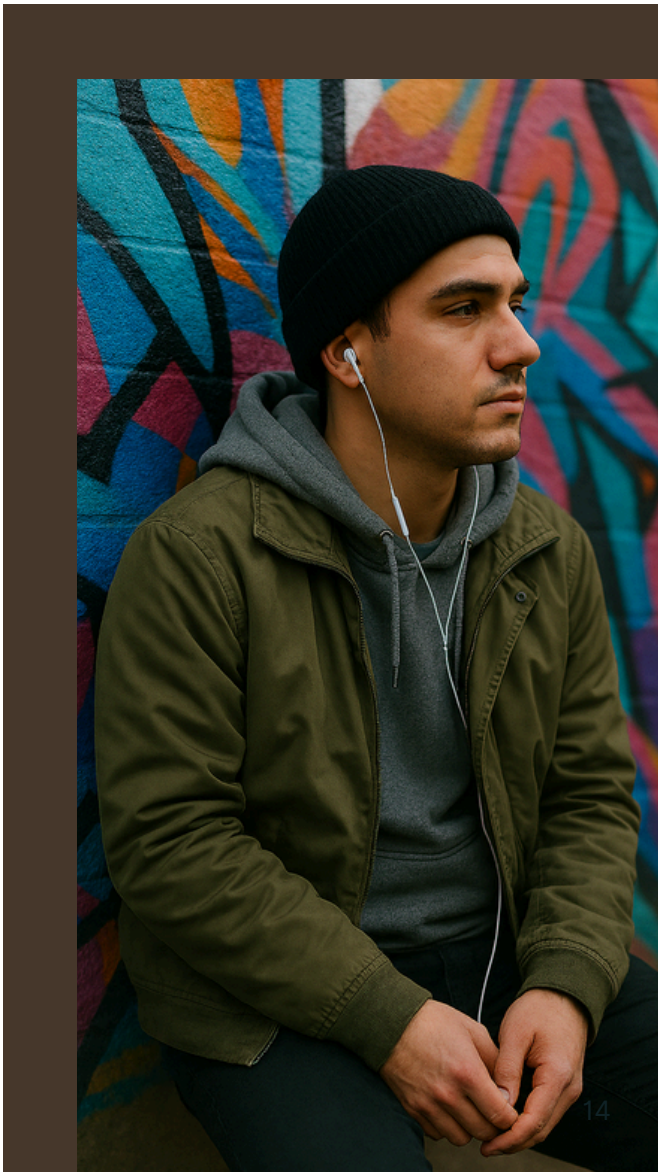
Hoofdstuk 5

Slotwoord

Met dit jaarverslag sluiten we een jaar af waarin onze leerplichtambtenaren kwalificatieplicht en doorstroomcoaches op beproefde wijze en met veel betrokkenheid de jongeren en jongvolwassenen zonder startkwalificatie in onze regio hebben begeleid bij verzuim, uitval van hun opleiding of verlies van hun baan. In de cijfers kunnen we de toegenomen complexiteit en groeiende diversiteit aan ondersteuningsvragen waarnemen. De multiproblematiek die we in veel casussen aantreffen zijn een grote uitdaging voor het team en vraagt veel van hun vermogens en capaciteit.

Tegelijkertijd merken we dat de intensieve samenwerking in de regio vruchten af begint te werpen. Jongeren vinden sneller de juiste route terug naar school, een leerwerktraject, passend werk (met ondersteuning) of zorg. De werkprocessen tussen bureau Leerplicht en Doorstroompunt en school en andere partners zijn verder aangescherpt en er is vaker interdisciplinair overleg om ervoor te zorgen dat we elkaar op tijd blijven vinden. Vooruitkijkend naar de komende jaren ligt er een belangrijke opgave: een nog sterkere verbinding van onderwijs en zorg. Schoolverzuim is een signaal van een onderliggend probleem en niet zelden leidt verzuim tot uitval en voortijdig schoolverlaten. We willen toewerken naar een aanpak waarin signalen snel worden opgepakt, waarin jongeren en jongvolwassenen op tijd passende ondersteuning krijgen en waarmee iedere jongere of jongvolwassene laagdrempelig toegang heeft tot onderwijs of een passende werk- of ontwikkelplek. Hiervoor investeren we in training en scholing van het gehele team, casuïstiekoverleg binnen het team en het delen van expertise om onze gezamenlijke kwaliteit te blijven verbeteren. Zo kunnen we beter inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de toenemende druk op mentale gezondheid van jongeren en de opkomst van nieuwe onderwijs- en leerarrangementen.

Vanaf het begin van schooljaar 2025-2026 zijn we bovendien begonnen met de voorbereidingen op de ingang van de Wet van school naar duurzaam werk. Binnen het team van doorstroomcoaches betekende dit doorontwikkeling van hun vaardigheden en aanpak als het gaat om een deel van de 18-23-jarigen. Daarnaast hebben we onze systemen en werkwijze voorbereid op de instroom van een nieuwe en grotendeels nog onbekende doelgroep, namelijk die van de 23- tot 27-jarigen. In de loop van 2026 zal duidelijk worden welke overeenkomsten en verschillen er tussen de twee groepen zijn en wat dit vraagt van onze aanpak en ons aanbod.

Tot slot willen we alle partners bedanken met wie we ons dagelijks inzetten voor het terugdringen van schoolverzuim en de continue verbetering van het aanbod voor jongeren en jongvolwassenen om een steviger basis te hebben als het gaat om onderwijs en arbeid. We hebben veel vertrouwen in de volgende stappen in de ontwikkeling van ons vakgebied. Samen blijven we bouwen aan een toekomst waarin elke jongere zich gezien en ondersteund voelt en begeleid wordt naar zelfstandigheid en duurzame ontwikkeling.

Jantine Geldof
Doorstroomcoördinator
Rijk van Nijmegen - regio 40

Hoofdstuk 6

Definities en begrippen

Absoluut schoolverzuim
Een leerling of jongere (zonder startkwalificatie) heeft geen inschrijving op een school en heeft ook geen vrijstelling. DUO meldt via rapportages aan gemeenten om welke jongeren het gaat.

Afdoening
Een interventie waarbij sancties worden opgelegd naar aanleiding van verzuim, zoals een HALT-afdoening of proces verbaal.

Doorstroompunt
Regionale organisatie voor melding en coördinatie voortijdig schoolverlaten voor jongeren van 18 tot 23 jaar (tot en met 31 december 2025, na 1 januari 2026 is de leeftijd tot 27 jaar). Samen met kwalificatieplichtambenaren van team Leerrecht en Doorstroompunt verzorgt het Doorstroompunt de uitvoering van de doorstroompunttaken:

- Uitvoering kwalificatieplicht (verzuim / uitval 16-18 jaar)
- Preventieve Doorstroompunttaken (verzuim 18-23 jaar)
- Curatieve Doorstroompunttaken (voortijdig schoolverlaters 18-23 jaar)
- Monitoren van kwetsbare jongeren

Geoorloofd verzuim
Een leerling of student is met een geldige reden afwezig van school.

JIKP
Afkorting voor jongere in een kwetsbare positie. Het betreft een specifieke groep jongeren (vaak 16 tot 27 jaar) die extra ondersteuning nodig hebben bij de overgang van school naar werk. Het gaat veelal om leerlingen uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs (vso) of Entree-onderwijs.

Kwalificatieplicht
Regel vanuit de Leerplichtwet die geldt voor jongeren van 16 tot 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald. Deze groep wordt geacht naar school te gaan om deze wel te behalen. Uitzonderingen hierop zijn jongeren met een getuigschrift/schooldiploma praktijkonderwijs of jongeren die uitstromen van het voortgezet speciaal onderwijs met uitstroomprofiel arbeidsmarkt/dagbesteding.

Leerwerktraject
Hiermee bedoelen we niet alleen het leerwerktraject zoals aangeboden binnen het vo (de basisberoepsgerichte leerweg), maar ook trajecten zoals die worden aangeboden door WerkBedrijf, waarbij leren en het werk in de praktijk worden gecombineerd. Dit resulteert niet altijd in een startkwalificatie, maar kan wel leiden tot certificaten die van waarde zijn op de arbeidsmarkt.

Meldingen verzuim
DUO stuurt alle verzuimmeldingen van leerlingen/studenten uit het Rijk van Nijmegen door naar team Leerrecht en Doorstroompunt Nijmegen. Er wordt dan automatisch een werkproces verzuim aangemaakt.

- Meldingen kwalificatieplicht: Als een kwalificatieplichtige jongere (16-18 jaar) meer dan 16 uur verzuimt per 4 opeenvolgende lesweken dan meldt de onderwijsinstelling dit bij DUO.
- 18+ verzuim: Als een jongere (18-23 jaar) zonder startkwalificatie met inschrijving bij een opleiding meer dan 16 uur verzuimt per 4 opeenvolgende lesweken of meer dan 4 weken aaneengesloten verzuimt, meldt de onderwijsinstelling dit bij DUO.

Wanneer er sprake is van zorg kunnen de opleidingen eerder melden.

Relatief schoolverzuim
Een leerling of student is zonder geldige reden afwezig van de school waar die is ingeschreven. Scholen zijn volgens de Leerplichtwet verplicht om schoolverzuim te melden. In onze regio hebben we voor alle leeftijden hetzelfde meldprotocol.

Startkwalificatie
Een havo-, vwo- of mbo niveau 2 diploma (of theoretischer).

Thuiszitters
Landelijk is er geen eenduidige definitie van thuiszitters. Team Leerrecht en Doorstroompunt hanteert de volgende definitie: thuiszitters zijn alle jongeren en jongvolwassenen die op een school of onderwijsinstelling staan ingeschreven en ongeoorloofd, langer dan vier weken aaneengesloten, niet naar school gaan. Scholen moeten leerlingen en studenten die geoorloofd (bijvoorbeeld wegens ziekte) en ongeoorloofd thuiszitten, ook melden bij het samenwerkingsverband in onze regio.

Voortijdig schoolverlater
Een jongere tussen 12 en 23 jaar (vanaf 1 januari 2026 tot 27 jaar) die geen startkwalificatie en geen schoolinschrijving heeft. Tussen 12 en 18 vallen leerlingen onder team Leerrecht en Kwalificatieplicht. Jongeren van 18 jaar en ouder vallen onder het Doorstroompunt. Dit rapport betreft jongeren van 16-23 jaar.

Vrijstellingen
Ouder(s)/verzorger(s) kunnen een vrijstelling van de verplichting tot inschrijving aanvragen, als:
- Artikel 5 onder a: een jongere door psychische of lichamelijke beperkingen niet in staat is om onderwijs te volgen.
- Artikel 5 onder b: vrijstelling van inschrijving om richtingsbezwaar. Het gaat er daarbij om dat de ouder(s)/verzorger(s) geen school op redelijke afstand van hun woning kunnen vinden, die de jongere wil plaatsen en die de religie of levensovertuiging van het gezin in het onderwijs uitdraagt en bevordert.
- Artikel 5 onder c: een jongere onderwijs volgt op een school in het buitenland.
- Artikel 15: een jongere 16 of 17 jaar is en ergens anders onderwijs volgt.

Werkproces ‘Informatie en advies’
Het werkproces ‘Informatie en advies’ maken we aan als er vanuit team Leerrecht of Doorstroompunt advies of informatie wordt gegeven aan bijvoorbeeld scholen, jongeren of ouder(s)/verzorger(s).

Werkproces ‘Zorg en preventie’
Het werkproces ‘Zorg en preventie’ maken we aan als er vragen zijn die geen betrekking hebben op schoolverzuim of vrijstellingen, maar er wel ondersteuning van de leerplichtambtenaar of doorstroomcoach wenselijk is.